

Kommunala funktionshindersrådets (KFR) yttrande angående rapport från Karl-Petter Lööw, enhetschef myndigheten äldre- och funktionsnedsättning av det uppdrag som förvaltningen getts av Äldre- och omsorgsnämndens angående "Valfrihetssystem inom daglig verksamhet enligt LSS" Dnr 2021/ÄON 0082"

LOV

KFR är helt eniga med Äldre- och omsorgsnämnden att upphandling av daglig verksamhet enligt LOV ska bibehållas. Att behålla LOV ökar valfriheten för den enskilde och har med all sannolikhet bidragit till den positiva utvecklingen av brukarnas bedömning av trivsel på den dagliga verksamheten där Tyresö nu placerar sig bland de bästa kommunerna.

Att behålla valfrihet är särskilt viktigt då livssituationen för gruppen personer som omfattas av LSS insatsen daglig verksamhet karakteriseras av en generell brist på personlig frihet och valmöjligheter. Myndigheten för delaktighet (MFD) skriver i sin rapport Begränsade livsval 2020: *"För den som har ett omfattande behov av samhällets stöd, tycks tillämpningen av det befintliga regelverket under senare år gå i fel riktning. Många rapporter signalerar ett minskat individuellt utrymme och valfrihet. Det rör exempelvis tillämpningen av de olika insatser som finns i LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade"*.

Valfrihetssystemet LOV, infördes för daglig verksamhet enligt LSS i Tyresö under 2013 för att öka valfriheten för brukaren, för att konkurrens inom området skulle bidra till utvecklingen av metoder och förhållningssätt och för att kunna tillgodose framtida behov av daglig verksamhet enligt LSS. Under 2017 anlätades en extern konsult för att se över kostnaderna för turbundna resor vilket resulterade i förändrade villkor med kravet att den dagliga verksamheten skulle vara lokaliserad inom maximalt 20 km enkel resväg.

Förändra LOV så att möjligheter till större samlokaliserade och varierade verksamheter kan starta inom kommunen

KFR är starkt kritiskt till en förändrad LOV som innebär nya begränsningar i möjlighet att välja en daglig verksamhet som passar den enskilde individen.

KRF ser positivt på att den kommunala utföraren breddar sin verksamhet så att fler tyresöbor finner en verksamhet som passar dem.

I samråd med lokalstrateg införskaffa lokaler för att främja möjligheterna för att fler verksamheter kan starta inom kommunen

KRF ser positivt på att kommunen underlättar för nya verksamheter inom daglig verksamhet att etablera sig inom kommunen genom att tillgängliggöra lokaler.

Den kommunala utföraren får i uppdrag att utöka sin verksamhet för personer vars behov inte kan tillgodoses inom LOV.

De personer vars behov inte kan tillgodoses inom LOV har som regel mycket omfattande stöd- och hjälpbehov. Inte sällan behöver dessa personer specifik kompetens som kan vara svår att finna inom en kommun av Tyresös storlek. Det är också personer som i regel mår bra av kontinuitet och som riskerar att ta skada vid byte av daglig verksamhet.

Förutsatt att den kommunala utföraren har kompetens och kan erbjuda en verksamhet med motsvarande kvalitet anser KRF att en "hemtagning" endast bör ske om den enskilde brukaren accepterar den.

Turbundna resor

Höga kostnader för turbundna resor har ansetts som ett viktigt skäl för att öka andelen brukare som väljer en daglig verksamhet inom kommunen. KFR konstaterar att trots att kommunens kostnader för turbundna resor anges ligga högre än snittet så har Tyresö en lägre kostnad för LSS som helhet och betalar stora belopp i LSS utjämningskostnad. Dessutom ligger kostnaden för LSS daglig verksamhet i jämförelse med andra kommuner i stockholmsregionen åt det lägre hållet.

KRF ser positivt på insatser som leder till att fler brukare har möjlighet att ta sig till sin dagliga verksamhet på egen hand. Att kunna utnyttja kommunala trafikmedel leder till en ökad självständighet för den enskilde.

Bakgrund

Det övergripande syftet med daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är att ge personer som har en utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd (personkrets 1), eller förvärvad hjärnskada i vuxen ålder (personkrets 2), som är i yrkesverksam ålder och inte förvärvsarbetar eller studerar, en meningsfull sysselsättning underdagtid

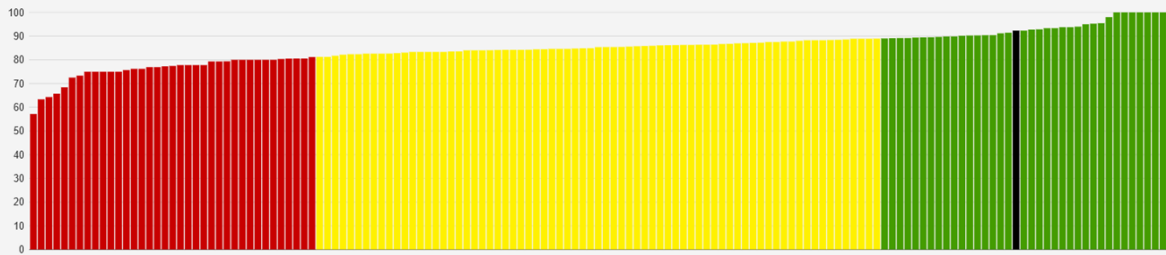
För närvarande har 180 tyresöbor daglig verksamhet enligt LSS.

Inom kommunen finns den kommunala utföraren samt två privata utförare. Den kommunala utföraren TYDA har sex verksamheter som finns på Industrivägen och två ytterligare mindre verksamheter i andra lokaler. Därutöver finns utförare främst i Nacka, Haninge och olika stadsdelar inom Stockholms stad. Totalt finns avtal med 11 olika privata aktörer som bedriver sin verksamhet vid 26 olika enheter.

Av de 180 som har daglig verksamhet år 2020 har 78 personer beviljats resa till verksamheten. 33 personer är beviljade resa till daglig verksamhet utanför kommunen och 45 personer reser inom kommunen.

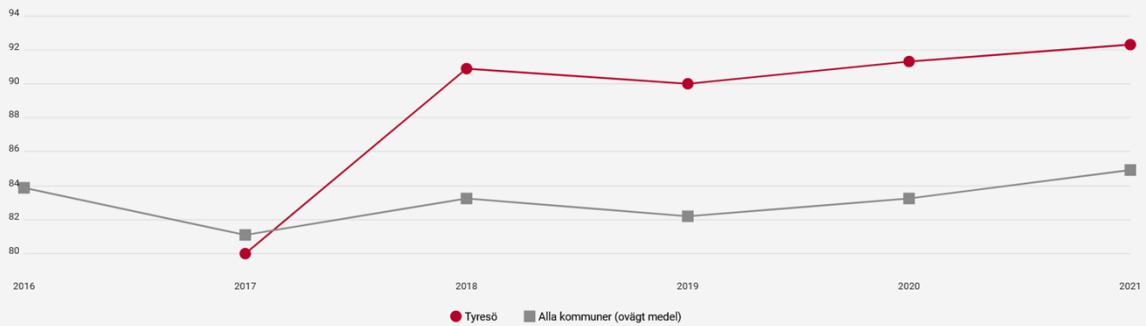
Jämförelse: Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%)
 År: 2021

Alla kommuner (ovägt medel)

Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%)

Alla kommuner (ovägt medel)

Jämförelse: Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare
 År: 2021

Stockholms läns kommuner (ovägt medel)

